

Warszawa, 24.02.2023

Apel Wielkiej Koalicji za Równością i Wyborem (WKRW) do Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej sprawie respektowania praw reprodukcyjnych i seksualnych uchodźczyń uciekających z Ukrainy

Minister Zdrowia Adam Niedzielski
Ministerstwo Zdrowia
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Ministra Rodziny i Polityki Społecznej Marlena Małąg
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

24 lutego 2023, mija rocznica inwazji Rosji na Ukrainę. Większość uciekających osób przed wojną to są kobiety i dzieci. Najczęstszym kierunkiem ucieczki jest dla nich właśnie Polska. W przeciągu roku naszą granicę z Ukrainą przekroczyło 10 milionów uchodźczyń i uchodźców jak podaje Straż Graniczna. Dla około 2 milionów uciekających Polska stała się drugim domem. Domem, w którym te osoby powinny czuć się bezpiecznie i w którym powinny móc korzystać z pełni praw. Tak się jednak nie dzieje. Tysiące uchodźczyń z dziećmi i bez dzieci ma wielki problem ze znalezieniem miejsca, w którym mogłyby spokojnie żyć. I nie chodzi tu tylko o ofertę mieszkaniową, która jest palącą potrzebą w dużej mierze zaspokajaną przez organizacje społeczne i obywatelki i obywatele Polski.

To państwo polskie powinno wziąć na barki tworzenie szybkiego i sprawnego programu wspierania uchodźczyń i uchodźców. Tym bardziej, że zasoby społeczeństwa obywatelskiego się wyczerpują. Widać to doskonale na podstawie przedstawionych badań zespołu badawczego Openfield. Akceptacja dla osób uchodźczych z Ukrainy spada (z 88% marca 2022 do 67% z lutego 2023 roku).

Niemal rok temu, 14.03.2022 roku, wystosowałyśmy do Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia apel w sprawie respektowania praw reprodukcyjnych kobiet uciekających przed wojną. Apel jest wciąż aktualny. Dla wszystkich uciekających przed wojną kobiet i nastolatek powinna być zapewniona pełna forma wsparcia poczynając od tych najbardziej

podstawowych jakimi są dach nad głową i bezpieczeństwo poprzez zabezpieczenia podstawowych praw uchodźczyń, jakimi są również prawa reprodukcyjne i seksualne. Wojna odebrała uchodźczynom możliwość samostanowienia, decydowania o swoim zdrowiu i życiu. Wiele z nich doświadczyło gwałtu wojennego, w wyniku którego są w niechcianej ciąży. A gwałt jest przecież często stosowany jako forma broni wojennej, co jest tożsame z przestępstwem wojennym. I kobiety, również właśnie z doświadczeniem gwałtu, uciekają przed kolejnymi formami przemocy i przyjeżdżają do kraju, w którym dostęp do usług zdrowia reprodukcyjnego jest drastycznie ograniczony. A przecież powinno się podjąć wszystkie kroki, również prawne, aby kobietom umożliwić szybkie i bezpieczne przerwanie ciąży, która jest wynikiem przestępstwa wojennego

Tu chcemy przypomnieć, że aborcja w Ukrainie jest legalna do 12 tygodnia ciąży bez podawania przyczyny, a tabletki poronne są dostępne bez recepty. Przybywając do Polski uchodźczynie są skonfrontowane z nieludzkimi przepisami, wedle których aborcja legalna jest tylko z przesłanek zagrożenia zdrowia lub życia kobiety w ciąży lub czynu zabronionego (co i tak jest trudne do wyegzekwowania), a dostęp do antykoncepcji awaryjnej jest utrudniony. I mówimy tu o dostępie dla polskich kobiet, które są ubezpieczone. Koresponduje to zresztą z opublikowanym niedawno nowym zestawieniem krajów europejskim na temat dostępu do antykoncepcji - Polska ponownie znalazła się na ostatnim miejscu.

Apelujemy do Ministerstwa Zdrowia, aby w porozumieniu z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej zostały wprowadzone wytyczne, które umożliwią placówkom medycznym przyjmowanie i bezpłatnie leczenie wszystkich kobiet uciekających przed wojną. Domagamy się poszanowania godności uchodźczyń i podążania za ich potrzebami. Czas najwyższy, aby dostęp do aborcji i antykoncepcji został zliberalizowany.

Jeżeli kobiety zdecydują o zakończeniu ciąży, to powinno się kobietom to umożliwić. Wszak wojna jest traumatycznym doświadczeniem i dla wielu uchodźczyń kontynuacja ciąży jest zagrożeniem ich zdrowia, a nawet życia.

Aleksandra Magryta
Koordynatorka Wielkiej Koalicji za Równością i Wyborem

DW: Media i kluby poselskie

Apel sygnuje 122 organizacji społecznych:

1. ADDP l'Association Défense de la Démocratie en Pologne (Stowarzyszenie na rzecz obrony demokracji w Polsce)
2. ASTRA Network
3. BABA Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet
4. Berliński Kongres Kobiet
5. Black Brussels Balloons
6. Czarny Protest Bielsko-Biała
7. Czarny Protest Gliwice
8. Democracy is OK (DOK)
9. Demokratyczna Unia Kobiet
10. Dolnośląskie Forum Kobiet Stowarzyszeń i środowisk Kobietych
11. Dziewuchy Berlin
12. Dziewuchy Dziewuchom Francja
13. Dziewuchy Dziewuchom Sieradz
14. Dziewuchy Londyn
15. Dziewuchy Szczecin
16. Dziewuchy Szwajcaria
17. Dziewuchy z Sosnowca
18. Farsa
19. Federacja Polskie Lobby Kobiet
20. Femini Berlin Polska
21. Feministyczne Stowarzyszenie Polonijne Elles sans Frontieres ASBL
22. Fundacja Centrum Praw Kobiet
23. Fundacja Cicha Tęcza
24. Fundacja Czas Dialogu
25. Fundacja Droga Kobiet
26. Fundacja Edukacja - Równość - Aktywność - Dialog Era Dialogu
27. Fundacja Feminoteka
28. Fundacja Głosuj na Kobiętę
29. Fundacja im. Izabeli Jarugi-Nowackiej
30. Fundacja im. Kazimierza Łyszczynskiego
31. Fundacja Inicjatywa Kobiet Aktywnych

32. Fundacja Klamra
33. Fundacja Kobiety Zmieniają Świat
34. Fundacja na Rzecz Kobiet i Planowania Rodziny FEDERA
35. Fundacja na Rzecz Równości i Emancypacji STER
36. Fundacja Nowoczesnej Edukacji SPUNK
37. Fundacja Pozytywnych Zmian
38. Fundacja Prawnikon
39. Fundacja Przestrzenie Dialogu
40. Fundacja Rodzić po ludzku
41. Fundacja Trans-Fuzja
42. Galeria Inspiracji
43. Grupa nieformalna Równość.info
44. Grupa Ponton
45. Inicjatywa Sto Lat Głosu Kobiet
46. Instytut Spraw Społecznych
47. Koalicja KARAT
48. Kobiety w Sieci
49. Konferencja Episkopatu Polek
50. Kongres Kobiet Północnej Wielkopolski (Stowarzyszenie „Metropolia Wielkopolska”)
51. Kongres Kobiet w Tomaszowie
52. Kongres Kobiet Województwa Śląskiego
53. Kongres Świeckości
54. Koszalińskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej Era Kobiet
55. Lambda Warszawa
56. Lubelska Koalicja na Rzecz Kobiet
57. Łącznik Centrum Integracji
58. Łódzki Szlak Kobiet
59. Malborska Akcja Kobieta (MAK)
60. Manifa Bydgoska
61. Manifa Koszalin Strajk Kobiet
62. Manifa Lublin
63. Manifa Łódź
64. Manifa Rzeszów
65. Manifa Toruńska
66. Manifest Wolnej Polki

67. Mapa kościelnej pedofilli
68. Marsz Godności
69. Martynka
70. Medical Students For Choice Poland
71. Międzynarodowy Strajk Kobiet
72. Nic o nas bez nas. Ruch kobiecy Gliwice i Pyskowice
73. Nieformalna Grupa Czarny Protest
74. Nieformalna Grupa Inicjatywna z Bydgoszczy
75. Obywatelskie Stowarzyszenie "Możemy"
76. Ogólnopolski Strajk Kobiet
77. OSK Gryfino
78. OSK Kielce
79. OSK Lublin
80. OSK Puławy
81. OSK Sanok
82. Ostrowski Spacer Protestacyjny Łańcuch Światła
83. Plakaciary
84. Polki Solidarnie Przystanek Freiburg • Polnische Frauen Solidarisch
85. Polonijna Rada Kobiet
86. Polskie Towarzystwo Genderowe
87. Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego
88. Powiślańska Akcja Kobiet
89. Protest kobiet
90. Ratujmy Kobiety
91. Ratujmy Kobiety Tarnów
92. Różowa skrzyneczka
93. Stowarzyszenie Aktywne Kobiety
94. Stowarzyszenie Dolnośląski Kongres Kobiet
95. Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego - Krytyka Polityczna
96. Stowarzyszenie Inicjatyw Kobietych
97. Stowarzyszenie Klucz Stop Społecznym Wykluczeniom
98. Stowarzyszenie Kobiecy Słupsk
99. Stowarzyszenie Kobieta na PLUS
100. Stowarzyszenie Kobiety Piaseczno
101. Stowarzyszenie Kongres Kobiet

102. Stowarzyszenie Koniński Kongres Kobiet
103. Stowarzyszenie Łódzkie Dziewuchy Dziewuchom
104. Stowarzyszenie Nasz Bocian
105. Stowarzyszenie ON/OFF
106. Stowarzyszenie ONE
107. Stowarzyszenie Poprawy Spraw Alimentacyjnych – Dla Naszych Dzieci
108. Stowarzyszenie Pro Femina
109. Stowarzyszenie Prowincja Równości
110. Stowarzyszenie Stan Równości
111. Stowarzyszenie Stop Stereotypom
112. Stowarzyszenie Szlakiem Kobiet
113. Stowarzyszenie Tkalnia
114. Stowarzyszenie Wszechnicy Oświeceniowo-Racjonalistycznej
115. Strajk Kobiet Sardynia
116. Tęczowy Tarnów
117. Toruńska Brygada Feministyczna
118. Toruńskie Dziewuchy
119. Trójmiejska Akcja Kobieca
120. Warszawski Strajk Kobiet
121. Warszawskie Dziewuchy
122. Wielkopolski Kongres Kobiet